

Sygn. akt I C 901/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący – SSR Daniel Mychliński

Protokolant – Ewelina Goryszewska

po rozpoznaniu na rozprawie

w dniu 14 grudnia 2016 r. w Ciechanowie

sprawy z powództwa J. P. (1)

przeciwko (...) S.A. V. (...) w W.

o zapłatę 30.800,00 zł i ustalenie odpowiedzialności pozwanego na przyszłość

orzeka:

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz powoda J. P. (1) kwotę 25.000,00 zł (dwadzieścia pięć tysięcy złotych) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia 31 marca 2015 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. zasądza od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz powoda J. P. (1) kwotę 1.501,77 zł (jeden tysiąc pięćset jeden złotych siedemdziesiąt siedem groszy), tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Ciechanowie od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. kwotę 1.248,00 zł (jeden tysiąc dwieście czterdzieści osiem złotych), tytułem częściowego pokrycia opłaty sądowej od pozwu oraz kwotę 778,86 zł (siedemset siedemdziesiąt osiem złotych osiemdziesiąt sześć groszy), tytułem pokrycia części wydatków;

V. w pozostałym zakresie koszty opłaty sądowej od pozwu i wydatki przejąć na rachunek Skarbu Państwa.

I C 901/15

UZASADNIENIE

Powód J. P. (1) wniósł w dniu 24 lipca 2015 r. pozew przeciwko (...) S.A. V. (...) w W., żądając zasądzenia na swoją rzecz kwoty 25.800,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 29 marca 2015 r. do dnia zapłaty oraz ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki wypadku z dnia (...) r. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że na żadaną kwotę składa się 25.000,00 zł, tytułem uzupełnienia zadośćuczynienia za doznany – w wyniku wypadku komunikacyjnego z dnia (...) r. – uszczerbek na zdrowiu oraz 800,00 zł, tytułem kosztów leczenia, tj. kosztów wykonania protezy zębowej. Domagał się także zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W toku postępowania powód J. P. (1) rozszerzył powództwo, domagając się w ramach uzupełnienia zadośćuczynienia za doznany uszczerbek na zdrowiu dodatkowo kwoty 5.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwanemu pisma o rozszerzeniu powództwa.

Pozwany (...) S.A. V. (...) w W. wnosił o oddalenie powództwa, zarówno w jego pierwotnym kształcie, jak i w części rozszerzonej oraz domagał się od powoda zwrotu kosztów procesu.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu (...) r. w miejscowości G., kierujący samochodem ciężarowym marki I. o numerze rejestracyjnym (...) J. R. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że na skutek wadliwego wykonania spawu doszło do rozerwania zaczepu przyczepki, która była doczepiona do w/w samochodu ciężarowego, w wyniku czego przyczepka ta zjechała na przeciwny pas ruchu, gdzie czołowo zderzyła się z nadjeżdżającym z przeciwną stroną pojazdem marki L. o numerze rejestracyjnym (...), w następstwie czego kierowca tego samochodu J. P. (1) doznał obrażeń, skutkujących naruszeniem czynności narządów ciała na okres powyżej 7 dni. Samochód ciężarowy marki I. o numerze rejestracyjnym (...), którym poruszał się sprawca tego wypadku, był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej dla posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem posiadanego pojazdu w (...) S.A. V. (...) w W..

bezsporne

Obrażenia ciała, których doznał w wyniku tego wypadku powód J. P. (1) powstały wskutek uderzenia w kabinę samochodu marki L., którym on kierował, przewożonej na przyczepce, która odcepiała się od (...), minikoparki. W następstwie tego uderzenia, powód J. P. (1) doznał złamań twarzoczaszki oraz ran na głowie i lewą rękę.

bezsporne

Powód J. P. (1) bezpośrednio po tym zdarzeniu został przetransportowany do (...) w P. z rozpoznaniem licznych zmian pourazowych twarzoczaszki. Na twarzy miał liczne otarcia skóry oraz ranę na czole. Po przyjęciu do szpitala, przeprowadzono u niego badanie tomografii komputerowej głowy i twarzoczaszki. W wyniku tego badania nie stwierdzono u poszkodowanego krwiaka śródmózgowego ani przymózgowego. Wykryto natomiast rozległe zmiany pourazowe twarzoczaszki, m.in.: wielofragmentowe złamanie przedniej ściany lewej zatoki czołowej, złamanie boczne i dolne ścian oczodołu lewego, wielofragmentowe złamania pozostałych ścian lewej zatoki szczękowej, złamanie przedniej, bocznej i przyśrodkowej ściany prawej zatoki szczękowej, złamanie kości nosowej i sitowia po stronie lewej, złamanie przegrody nosowej i złamanie lewego łuku jarzmowego. Następnie, w dniu 6 czerwca 2014 r., został przewieziony do (...) w W. i przyjęty na (...), gdzie przebywał do 12 grudnia 2014 r. W pierwszym okresie pobytu poddany był obserwacji i leczeniu farmakologicznemu. Nie stwierdzono wskazań do leczenia chirurgicznego. W dniu 12 grudnia 2014 r. w znieczuleniu miejscowym usunięto powodowi zęby numer 13, 12, 11, 21, 22, 23, 24, 25 i 26, a rany zaopatrzone szwami. Założono też górną płytę oraz elastyczny wyciąg międzyszczękowy na 3 tygodnie. Chory opuścił szpital z zaleceniem prowadzenia oszczędnego trybu życia i unikania urazów twarzoczaszki przez 3 miesiące, starannej higieny jamy ustnej i zakazu zwiększania ciśnienia w górnych drogach oddechowych przez 3 tygodnie. W dniu 18 grudnia 2014 r. J. P. (1) zjawił się na pierwszej wizycie kontrolnej w tym Szpitalu. W czasie kolejnych dwóch wizyt kontrolnych, 29 grudnia 2014 r. i 5 stycznia 2015 r., dokonano wymiany wyciągów międzyszczękowych, stwierdzając prawidłowość procesu gojenia. W czasie wizyty w dniu 12 stycznia 2015 r. usunięto wyciągi i szyny. Stwierdzono również, że rany zagoiły się prawidłowo.

dowód : karta medycznych czynności ratunkowych oraz historia choroby – karta pobytu w (...) (...) (...) w P. (koperta – k.42), historia choroby ze (...) w W. (koperta k. 59) i zeznania powoda J. P. (1) (k. 135-136)

Powód J. P. (1) w momencie wypadku posiadał już częściowe braki w uzębieniu, a liczne korzenie z miazgą w stanie zgorzelinowego rozpadu.

dowód : historia choroby ze (...) w W. (koperta k. 59) i zeznania powoda J. P. (1) (k. 135-136)

Po opuszczeniu szpitala, powód J. P. (1) musiał prowadzić oszczędny tryb życia. Do momentu usunięcia wyciągu i szyny, a także przez kolejny miesiąc, powód mógł spożywać jedynie pokarm w postaci płynnej. W tym czasie wszystkie potrawy musiały być miksowane, w czym pomagały mu osoby trzecie. Potem, przez kilka kolejnych miesięcy miał jeszcze problemy z gryzieniem twardych produktów. Przez okres około jednego miesiąca od wypadku powód odczuwał silny ból i w tym okresie zażywał lek przeciwbólowy K..

dowód : karta ewidencyjna pacjenta (...) w C. (koperta k. 45), zeznania świadków J. P. (2) (k. 76) i P. P. (k. 77) oraz zeznania powoda J. P. (1) (k. 135-136)

W kwietniu 2015 r., w Zakładzie (...) została wykonana dla powoda J. P. (1) górna proteza zębowa. Za wykonanie tej protezy powód J. P. (1) zapłacił 800,00 zł.

dowód : faktura i paragon (k. 25 verte), zeznania świadka J. P. (2) (k. 76) oraz zeznania powoda J. P. (1) (k. 135-136)

Powód J. P. (1) w dalszym ciągu odczuwa skutki wypadku komunikacyjnego mającego miejsce w dniu (...) r. wynikające z uszkodzeń twarzoczaszki. W wyniku zapadnięcia okolicy podoczodołowej lewej i obniżenia dolnego brzegu oczodołu po stronie lewej doszło do powstania asymetryczności twarzoczaszki. Szpara powiekowa lewa jest większa. Nad lewym łukiem brwiowym pozostała blizna o długości około 30 mm, a w okolicy podoczodołowej blizna o długości około 20 mm. Występuje cały czas odrętwienie blizny nad łukiem brwiowym. W wyniku złamania kości nosowej i przegrody nosowej powstała asymetryczność nosa, albowiem nasada nosa przesunęła się w stronę lewą i doszło do zmniejszenia przewodu nosowego lewego. Całkowity trwały uszczerbek na zdrowiu, którego doznał powód J. P. (3) w wyniku uszkodzeń twarzoczaszki kształtuje się na poziomie 12%.

Zastosowane leczenie w związku z uszkodzenia twarzoczaszki zostało prawidłowo zaplanowane i właściwie przeprowadzone. Zęby w stanie zgorzelinowego rozpadu zostały usunięte, aby nie powodować możliwości powstania stanu zapalnego. Ostatecznie nastąpił całkowity powrót powoda J. P. (1) do zdrowia.

dowód : opinia biegłego chirurga stomatologa K. K. (k. 93-96)

Powód J. P. (1) nie wymagał po wypadku leczenia ortopedycznego. W aspekcie ortopedycznym nie doznał on uszczerbku na zdrowiu. Niewielka blizna na rękę lewym nie ma wpływu na funkcjonalność tej ręki.

dowód : opinia biegłego chirurga traumatologa L. G. (k. 117)

W dniu 27 lutego 2015 r., powód J. P. (1) zgłosił (...) S.A. V. (...) w W. szkodę, której doznał w wypadku z dnia (...) r. Decyzją z dnia 25 marca 2015 r., ubezpieczyciel przyznał, a następnie wypłacił powodowi J. P. (1) tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę kwotę 5.000,00 zł oraz tytułem poniesionych kosztów dojazdów do placówek medycznych kwotę 712,47 zł.

dowód : dowód doręczenia zgłoszenia szkody (k. 26) i decyzja (...) S.A. V. (...) w W. z dnia 25 marca 2015 r. (k. 27-29)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wymienionych wyżej dowodów. Szereg okoliczności jest w niniejszej sprawie bezspornych, chodzi tu zwłaszcza o okoliczności wypadku, osobę sprawcy i ubezpieczenia samochodu, którym się poruszał, a także doznanych przez powoda urazów oraz historii jego leczenia. Precyzyjnych ustaleń w tym zakresie dokonano w oparciu o dokumenty (historie chorób i leczenia w poszczególnych placówkach szpitalnych), których strony nie kwestionowały.

Część ustaleń oparto na zeznaniach powoda i świadków.

Sąd dał wiarę zeznaniom powoda J. P. (1) niemal w całości, za wyjątkiem tych jego twierdzeń, iż w trakcie wypadku doszło do wybicia dwóch zębów. Brak jest bowiem o powyższym jakiegokolwiek wzmianki w dokumentacji

medycznej, mimo że wykonano kompleksowe badania twarzy powoda. Natomiast jest tam adnotacja o usunięciu zębów numer 13, 12, 11, 21, 22, 23, 24, 25 i 26, albowiem znajdowały się one w stanie zgorzelinowego rozpadu i ich usunięcie było konieczne, aby uniknąć stanu zapalnego w procesie leczenia. Powód nie podjął zaś żadnych innych kroków zmierzających do wykazania prawdziwości swych twierdzeń innymi dowodami. Sąd dał też wiarę zeznaniom świadków, zgłoszonych przez powoda i przesłuchanych na rozprawie w dniu 29 stycznia 2019 r. Potwierdzili oni w zasadzie zeznania powoda.

Należy zwrócić uwagę, że fakt zwrócenia się przez powoda do pozwanego ubezpieczyciela o wypłacenie mu świadczeń nie był kwestionowany przez pozwanego, a nadto zostało to udokumentowane dowodem odebrania w dniu 27 lutego 2015 r. takiego wezwania. Decyzja pozwanego o przyznaniu odszkodowania została dołączona do pozwu.

Skutki wypadku i odczuwane przez powoda dolegliwości z tego wynikające, Sąd przyjął za zeznaniami samego powoda. Zdaniem Sądu zeznania powoda są w tym zakresie wiarygodne i logiczne. Potwierdzone to zostało też przez biegłego chirurga stomatologa.

Opinie biegłych K. K. i L. G., Sąd również uznał za wiarygodne, w pełni logiczne i spójne. Biegli w oparciu o dokumentację medyczną i badanie powoda ustalili stan jego zdrowia, dotychczasowy przebieg leczenia oraz skutki wypadku, w tym wysokość doznanego uszczerbku w zakresie swych specjalności. Żadna ze stron zastrzeżeń do tych opinii nie wniosła.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu, roszczenie powoda J. P. (1) zasługuje co do zasady na uwzględnienie w zakresie żądania uzupełnienia zadośćuczynienia, przy czym zasądzona kwota jest niższa od tej dochodzonej pozwem.

Za szkodę wyrządzoną powodowi na skutek wypadku komunikacyjnego, który miał miejsce (...) r., pozwany (...) S.A. V. (...) w W. odpowiada na podstawie art. 822 KC, jako strona umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawartej z właścicielem samochodu, którym kierował sprawca wypadku. Sama zasada odpowiedzialności nie była między stronami w niniejszej sprawie sporna. Spór dotyczył jedynie wysokości zadośćuczynienia i odszkodowania oraz zasadności ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość.

Strona pozwana wносиła o oddalenie powództwa, wskazując na to, że w toku postępowania likwidacyjnego zostały zaspokojone wszelkie roszczenia powoda J. P. (1), a nadto nie ma podstaw do ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki tego wypadku.

Podstawę prawną zasądzenia zadośćuczynienia stanowi przepis art. 445 KC. Ustawodawca nie sprecyzował w nim jednak konkretnych mierników czy zasad ustalania wysokości zadośćuczynienia pozostawiając tę kwestię swobodnemu uznaniu sędziowskiemu. Przepis ten stanowi bowiem, że w wypadkach przewidzianych w art. 444 KC, sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

W orzecnictwie sądowym ugruntował się, aprobowany także przez piśmiennictwo, pogląd o kompensacyjnym charakterze zadośćuczynienia pieniężnego przewidzianego w art. 445 § 1 KC, tj. uznający je za sposób naprawienia szkody niemajątkowej, wyrażającej się krzywdą w postaci doznanych cierpień fizycznych i psychicznych (por. m.in.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 1968 r. – sygn. akt I PR 175/68 i uchwałę pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 1973 r. – sygn. akt III CZP 37/73). Wysokość odpowiedniej sumy, której przyznanie przewiduje art. 445 § 1 KC, zależy więc przede wszystkim od rozmiaru doznanej przez poszkodowanego krzywdy, ustalonej przez sąd przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności sprawy. O rozmiarze należnego zadośćuczynienia pieniężnego powinien więc decydować w zasadzie stopień cierpień fizycznych i psychicznych poszkodowanego.

Dokonane w sprawie ustalenia wskazują na bardzo bolesne i uciążliwe obrażenia ciała powoda, których doznał w wyniku wypadku z dnia (...) r. Stał się on przypadkową ofiarą wypadku komunikacyjnego, w wyniku którego doznał bardzo poważnych uszkodzeń twarzoczaszki. Jest oczywistym, że te liczne złamania w obrębie twarzy i szczęki, a

więc stwierdzone wielofragmentowe złamanie przedniej ściany lewej zatoki czołowej, złamanie boczne i dolne ścian oczodołu lewego, wielofragmentowe złamania pozostałych ścian lewej zatoki szczękowej, złamanie przedniej, bocznej i przysrodkowej ściany prawej zatoki szczękowej, złamanie kości nosowej i sitowia po stronie lewej, złamanie przegrody nosowej oraz złamanie lewego łuku jarzmowego musiały być bardzo bolesne, a proces leczenia wyjątkowo trudny i niezwykle uciążliwy dla poszkodowanego. Właśnie z uwagi na umiejscowienie tych złamań i ich zakres trzeba obrażenia powoda uznać za szczególnie ciężkie, skutkujące znacznym cierpieniem fizycznym i psychicznym. Do tego dochodziły liczne rany na twarzy i ręce. Zwrócić należy uwagę, że obrzmienie tkanek miękkich trwało około 2-3 tygodnie, gojenie się rąk po urazie i usunięciu szyn nazębnych trwało około 6 tygodni, złamanie kości zagoiło się dopiero po około 6 tygodniach, a rany twarzoczaszki goiły się przez około 2 tygodnie.

Oprócz oczywistych trudności z jedzeniem, mówieniem czy przełykaniem przez okres około 6 tygodni, wystąpił niezaprzeczalny dyskomfort psychiczny związany z doznanymi urazami i ranami.

Do tego dochodzą trwałe skutki wypadku, a więc asymetria twarzy, blizny twarzy i niedoczulica nerwu lewego łuku brwiowego.

Doznany przez powoda J. P. (1) uszczerbek na zdrowiu, będący skutkiem w/w uszkodzeń twarzoczaszki, kształtuje się na poziomie 12 % i ma charakter trwały.

Nie można też całkowicie pominąć faktu usunięcia kilkunastu zębów w trakcie leczenia powoda, będącego skutkiem wypadku. Co prawda te usunięte zęby już przed wypadkiem były w stanie zgorzelinowego rozpadu i ich usunięcie było konieczne, aby uniknąć stanu zapalnego w procesie leczenia, ale niewątpliwie takie nagłe i jednoczesne usunięcie wszystkich tych zębów było zdarzeniem niespodziewanym dla powoda, co skutkowało dodatkowym stresem i dyskomfortem psychicznym. Być może w perspektywie kilku czy kilkunastu następnych miesięcy, powód i tak musiałby te zęby usunąć, ale wówczas byłby do tego przygotowany i mógłby to przeprowadzić w najlepszym dla siebie czasie i w sposób zapewniający jak największy jego komfort.

Wszystkie te cierpienia, ujemne doznania i powstałe uszkodzenia w obrębie twarzy powoda J. P. (1) usprawiedliwiają stwierdzenie, że w okolicznościach niniejszej sprawy wysokość należnego powodowi zadośćuczynienia powinna wynieść 30.000,00 zł. Zdaniem Sądu jest to odpowiednia kwota zadośćuczynienia, adekwatna do doznanych przez powoda cierpień, w dalszym ciągu odczuwanych dolegliwości i zmian w wyglądzie twarzy.

Na marginesie należy jedynie dodać, że orzecznictwo w ostatnim czasie odchodzi od dawnego rozumienia „odpowiedniej sumy” jako takiej, która powinna być „utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa”. Konsekwencją takiej wykładni było zasądzenie tytułem zadośćuczynienia sum raczej skromnych, co prowadziło do nieuzasadnionego pokrzywdzenia poszkodowanych i stawiało pod znakiem zapytania prawidłową realizację funkcji instytucji zadośćuczynienia. Orzecznictwo z ostatniego okresu prezentuje tendencję odwrotną podkreślając kompensacyjną funkcję zadośćuczynienia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2004 r. – sygn. akt I CK 131/03). Nadto należy podzielić pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 lipca 1997 r. - sygn. akt II CKN 273/97, że „zdrowie jest dobrem szczególnie cennym, a przyjmowanie niskich kwot zadośćuczynienia w przypadkach ciężkich uszkodzeń ciała prowadzi do niepożądanego deprecjacji tego dobra”. W tym świetle trzeba zgodzić się z aktualnym poglądem doktryny i orzecznictwa, że przyznane zadośćuczynienie nie może stanowić symbolicznego świadczenia, ale musi mieć określoną wartość, która winna zrekompenzować poszkodowanemu ból i cierpienie.

Odczuwane przez powoda dolegliwości powodują, że przyznanie zadośćuczynienia w kwocie niższej niż 30.000,00 zł podważyłoby jego kompensacyjną funkcję. Wysokość zadośćuczynienia musi przedstawiać odczuwalną wartość ekonomiczną. Przyznana przez ubezpieczyciela kwota 5.000,00 zł – przy uwzględnieniu jakich obrażeń doznał powód w wyniku tego wypadku – jest rażąco zaniżona.

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, że taką właśnie wysokość zadośćuczynienia powód J. P. (1) zgłosił w pozwie, przy powołaniu się na doznane uszkodzenia twarzoczaszki. Oznaczało to, że według stanu na dzień wniesienia pozwu, pełne

zadośćuczynienie uszczerbku doznanego w tym zakresie miało wynieść właśnie 30.000,00 zł i stanowić pełne 100% żądania powoda. Skoro zaś od dnia wniesienia pozwu do chwili wyrokowania, w sytuacji powoda – co wynika wprost z zeznań powoda – nie zaszła żadna zmiana, nie pojawiły się żadne nowe dolegliwości ani nie ujawniła się żadna nowa konsekwencja wypadku, to jest oczywistym że nie istniały podstawy do podwyższenia tego zadośćuczynienia.

Co prawda do wyliczenia wysokości zadośćuczynienia nie powinno stosować się jakichkolwiek mechanizmów. Posiłkowo można jednak wskazać, że ustalona w niniejszej sprawie wartość 1% uszczerbku wynosząca 2.500,00 zł, odpowiada aktualnemu poziomowi świadczeń z tytułu zadośćuczynienia, przy uwzględnieniu stopnia uszczerbku. Przykładowo Sąd Apelacyjny w Lublinie w sprawie I ACa 2/13 uznał za uzasadnione przyznanie poszkodowanemu, który doznał 46% uszczerbku na zdrowiu, zadośćuczynienia w wysokości 100.000,00 zł (wyrok z dnia 10 kwietnia 2013 r. – publ. LEX nr 1313362). Sąd Apelacyjny w Łodzi w sprawie I ACa 1382/12 podwyższył zasądzone na rzecz poszkodowanego zadośćuczynienie, który doznał łącznie 35% uszczerbku na zdrowiu, do kwoty 75.000,00 zł (wyrok z dnia 12 kwietnia 2013 r. – publ. LEX nr 1313327), w sprawie I ACa 1317/12 zasądził dodatkowo kwotę 8.000,00 zł, uzupełniając przyznane już wcześniej przez ubezpieczyciela zadośćuczynienie w kwocie 15.000,00 zł przy 10% uszczerbku na zdrowiu (wyrok z dnia 4 kwietnia 2013 r. – publ. LEX nr 1312013), a w sprawie I ACa 1775/15 uznał za uzasadnione przyznanie poszkodowanej, która doznała 52% uszczerbku na zdrowiu, zadośćuczynienia w wysokości 130.000,00 zł (wyrok z dnia 14 czerwca 2016 r. – publ. LEX nr 2106887). Z kolei Sąd Apelacyjny w Białymstoku w sprawie I ACa 1117/15 doszedł do przekonania, że w okolicznościach tej sprawy, gdzie biegli lekarze stwierdzili 90% uszczerbku na zdrowiu, kwota odpowiednia w rozumieniu art. 445 § 1 KC winna zamykać się łącznie w sumie 200.000,00 zł (wyrok z dnia 20 kwietnia 2016 r. – publ. LEX nr 2071280).

Warto w tym miejscu przytoczyć także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2015 r., w którym uznał, iż nie doszło do naruszenia przez sąd II instancji art. 445 KC przez błędną wykładnię pojęcia „odpowiednia suma”, w której sąd ten obniżył należne zadośćuczynienie i uznał, że kwota 200.000,00 zł jest kwotą odpowiednią przy uszczerbku na zdrowiu kształtującym się na poziomie 65%.

Jak wykazano wyżej, doznany uszczerbek na zdrowiu pokrzywdzonego, cierpienia których doznał i czas ich trwania, przebieg leczenia oraz wiek pokrzywdzonego, stwarzały podstawy do przyznania zadośćuczynienia w wysokości 30.000,00 zł. W związku z tym, że powodowi wypłacono jedynie kwotę 5.000,00 zł, pozostała część należnego zadośćuczynienia należało zasądzić.

Dlatego też Sąd, w pkt I wyroku zasądził od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz powoda J. P. (1) kwotę 25.000,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia 31 marca 2015 r. do dnia zapłaty.

Odsetki od zasądzonej w wyroku kwoty, zasądzono od dnia 31 marca 2015 r. w oparciu o art. 481 § 1 KC. W tym zakresie odpowiedzialność pozwanego powiązać należy z wpływem ogólnego terminu 30 dni, określonego w art. 817 § 1 KC, który stanowi, że ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku. Powód zgłosił szkodę w dniu 27 lutego 2015 r., a zatem 30-dniowy termin upływał 29 marca 2015 r., ale z racji tego, że była to niedziela, a więc dzień ustawowo wolny od pracy, termin ten uległ automatycznemu przedłużeniu do 30 marca 2015 r., a więc dopiero od dnia następnego, tj. od 31 marca 2015 r. pozwany pozostawał w zwłoce ze spełnieniem swojego świadczenia. Pokreślić przy tym należy, że na ten dzień proces leczenia powoda – co wynika z opinii biegłego chirurga stomatologa – już się zakończył. Oznacza to, że już wówczas stan zdrowia powoda i doznany uszczerbek były już znane ubezpieczycielowi. Po tej dacie nie pojawiły się już żadne nowe okoliczności, które mogłyby tę ocenę zmienić. Tym samym w pełni zasadne było zasądzenie odsetek od tej właśnie daty, a nie od dnia wyrokowania w niniejszej sprawie.

Pozwany zresztą zakończył swoje postępowanie likwidacyjne już w dniu 25 marca 2015 r., przyznając powodowi – co wykazało niniejsze postępowanie – zaniżone świadczenie.

W pozostałym zakresie powództwo o zapłatę oddalono, o czym orzeczono w pkt II wyroku. W ocenie Sądu, niezasadnym było zasądzenie wyższych kwot z tytułu zadośćuczynienia oraz zasądzenie odsetek za okres wcześniejszy. Postępowanie dowodowe nie wykazało, aby doznany uszczerbek przez powoda usprawiedliwiał wyższe świadczenie.

Uzupełnione przez Sąd zadośćuczynienie z tytułu doznanego uszczerbku w związku z uszkodzeniem twarzoczaszki, wyczerpuje roszczenie powoda w tym zakresie. Na tym tle żądanie podwyższenia zadośćuczynienia o kolejne 5.000,00 zł było nieuzasadnione, albowiem po wniesieniu pozwu nie pojawiły się nowe dolegliwości w obszarze twarzoczaszki, a próba wykazania uszczerbku ortopedycznego okazała się nieskuteczna, gdyż biegły chirurg traumatolog nie stwierdził żadnego takiego uszczerbku.

Brak było też podstaw do zasądzenia kwoty 800,00 zł, tytułem zwrotu kosztów wykonania protezy zębowej. Wskazać bowiem należy, że usunięcie zębów nastąpiło co prawda w procesie leczenia po wypadku z dnia (...) r., ale konieczność ich usunięcia spowodowana była ich stanem sprzed wypadku. Wszystkie te zęby znajdowały się bowiem w stanie zgorzelinowego rozpadu. Wynika to z dokumentacji medycznej, opinii biegłego chirurga stomatologa oraz w części zeznań samego powoda. Tym samym wypadek, w którym uczestniczył powód, a za skutki którego odpowiada pozwany, nie był bezpośrednią przyczyną usunięcia tych zębów. W tej sytuacji brak jest podstaw, aby przypisać ubezpieczycielowi odpowiedzialność za utratę tych zębów i zobowiązać do pokrycia kosztów wykonania protezy zębowej.

Niezasadnym było też żądanie ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki wypadku z dnia (...) r.

Podstawą prawną tego drugiego żądania powoda, tj. ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki wypadku, które mogą ujawnić się w przyszłości stanowi przepis art. 189 KPC. W myśl tego artykułu, powód może żądać ustalenia przez Sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Podkreślić zatem należy, że merytoryczne badanie zasadności powództwa poprzedzone być musi wykazaniem przez powoda, że ma in interes prawny w ustalaniu istnienia lub nie istnienia prawa lub stosunku prawnego. Zgodnie z orzecznictwem (m.in. wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 7 lutego 2014 r., sygn. akt I ACa 408/13, wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2002 r., sygn. akt IV CKN 1519/00) interes prawny w rozumieniu art. 189 KPC jest to obiektywna (czyli rzeczywiście istniejąca), a nie tylko hipotetyczna (czyli w subiektywnym odczuciu strony) potrzeba prawna uzyskania wyroku odpowiedniej treści, występująca wówczas, gdy powstała sytuacja rzeczywistego naruszenia albo zagrożenia naruszenia określonej sfery prawnej.

W ocenie Sądu powód J. P. (1) nie wykazał, iż legitymuje się interesem prawnym o jaki chodzi w dyspozycji wyżej cytowanego art. 189 KPC. Jak wynika z opinii biegłego chirurga stomatologa, który wypowiadał się w związku z doznanymi obrażeniami twarzoczaszki również na temat rokowań na przyszłość, nastąpił całkowity powrót pacjenta do zdrowia. Biegły nie znalazł podstaw do stwierdzenia, że obrażenia wypadkowe mogą powodować jakieś dalsze skutki w przyszłości. W tym stanie rzeczy brak było przesłanek do ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość za skutki wypadku komunikacyjnego któremu uległ powód J. P. (1).

O kosztach procesu zasądzono w oparciu o art. 100 KPC zdanie pierwsze, zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań, koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Powód wygrał bowiem ten proces w 81% (30.800,00zł – 100% / 25.000,00 zł – 81,1688%).

Powód J. P. (1) – postanowieniem referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym w Ciechanowie z dnia 6 października 2015 r. – został zwolniony od kosztów sądowych w całości.

Powód poniósł więc, w związku z prowadzeniem tej sprawy, jedynie koszty zastępstwa procesowego w wysokości 2.400,00 zł oraz koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł. Pozwany również poniósł jedynie koszty zastępstwa procesowego w wysokości 2.400,00 zł. Łącznie koszty procesu to 4.817,00 zł. 81% tej kwoty to 3.901,77 zł, a 19% – 915,23 zł. Pozwany winien zatem ponieść koszty w wysokości 3.901,77 zł, bo w takiej części przegrał sprawę, a powód – 915,23 zł. Dla wyrównania różnicy między kosztami należnymi zgodnie z wynikiem procesu, a kosztami rzeczywiście poniesionymi, Sąd na podstawie art. 100 KPC zasądził więc w pkt III wyroku, od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. na rzecz powoda J. P. (1) kwotę 1.501,77 zł (3.901,77 zł – 2.400,00 zł = 1.501,77 zł).

Należało jednocześnie rozstrzygnąć zasadach pokrycia opłaty sądowej od pozwu, której powód J. P. (1) – z racji zwolnienia go od kosztów sądowych – nie był zobowiązany uiścić oraz pokrycia wydatków.

Łącznie opłata od pozwu wynosiła 1.540,00 zł.

Natomiast wydatki, nie pokryte przez strony, opiewały na kwotę 961,55 zł. Były to wynagrodzenia za złożenie do akt sprawy dokumentacji medycznej przez Szpital (...) w W. w kwocie 19,36 zł (k. 72) oraz wynagrodzenia biegłych w kwocie 585,52 zł i 356,67 zł (k. 100 i k. 120). Pozwanego obciążono więc opłatą sądową od pozwu i wydatkami w takiej części, w jakiej przegrał tę sprawę, a więc w 81%.

Sąd nakazał więc w pkt IV wyroku ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Ciechanowie od pozwanego (...) S.A. V. (...) w W. kwotę 1.248,00 zł, tytułem częściowego pokrycia opłaty sądowej od pozwu, na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz kwotę 778,86 zł, tytułem pokrycia części wydatków, na podstawie art. 83 ust. 2 w związku z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Z uwagi na to, że powód został zwolniony od kosztów procesu w całości, nie było podstaw do obciążania go tymi wydatkami w żadnym zakresie, dlatego też w pozostałym zakresie Sąd koszty opłaty sądowej od pozwu i wydatki przejął na rachunek Skarbu Państwa, o czym orzeczono w pkt IV wyroku.